

RĂSPÂNDIREA NATURALĂ A PINULUI SILVESTRU IN JUDEȚUL BUZĂU

de AT. M. HARALAMB
Inginer subinspector silvic

Acum 35 de ani (în 1905) se credea de unii că pinul silvestru nu este deloc reprezentat în flora țării noastre ¹⁾. Mai târziu, părerile s'au schimbat fără ca să se știe multă vreme aria sa de răspândire. Dela războiul cel mare (1914—1918) însă și mai ales în ultimii ani, investigațiunile din ce în ce mai numeroase au dus la cunoașterea aproape completă a ariei sale de răspândire naturală. Știm astăzi, de pildă, că de-a-lungul Carpaților de răsărit, în partea lor exterioară, din Bucovina și până în apa Buzăului, este bogat răspândit, putând fi urmărit pe o zonă care, chiar când nu este continuă, totuși se pot întrezări legăturile dintre diferitele puncte în aparență izolate.

Despre prezența, în mod spontan, a pinului silvestru în jud. Buzău, se știa de mult; însă până în ultimul timp am avut puține și doar generale referințe scrise ²⁾. Numai despre masivul păduros al muntelui

¹⁾ Dr. Schwappach: O călătorie de studii forestiere în România și Carpații de Est.

În Zeitschrift für Forst-und Jagdwesen 1904, H. 5; Traducere de P. A. Grunau, în Rev. Păd., 1905, p. 41—49; 114—122.

În această lucrare, la pag. 49 se poate citi: « Pinul silvestru lipsește în Carpații de Est și în România cu desăvârșire (P. A. Grunau însă într'o notă serie: «această afirmație a autorului este prea absolută»); încercările de a-l cultiva n'au fost nicăeri încoronate de succes. În regiunea șesului și aceea a colinelor crește prea exuberant și are forme urite; în regiunile mai înalte cade victimă zăpezilor ».

²⁾ a) George P. Antonescu: Contribuțiuni la studiul distribuției geografice a coniferelor din România. 1926, Tip. Naț., București (Teză de doctorat).

La pag. 78... «se continuă apoi pe valea Zăbalei 670 m, pe Mușa deasupra M-rei Găvanul în tovărășie cu gorunul (G. Ionescu). La poalele muntelui

Penteleu s'au publicat date complete în anii trecuți¹⁾. Afară de aceasta, de curând mai există două lucrări netipărite, prezentate de autorii lor — ingineri silvici — ca lucrări la examenul pentru gradul de subinspector silvic. Una din ele²⁾, tratând despre « condițiile de vegetație » ale pinului silvestru în jud. Buzău, nu se ocupă de răspândirea lui decât în mod trecător. Cea de a doua³⁾, se limitează doar la două bazine de râuri (Sărățelul Pârscov și Sărățelul Berca); și în acest caz însă nu are ca țintă principală răspândirea lui, din care cauză semnalările nu sunt totdeauna precise și nici complete.

Față cu această situație și ținând seama de rolul pe care l-ar putea juca pinul silvestru în lucrările de punerea în valoare a terenurilor inculte care abundă pretutindeni în cuprinsul județului Buzău, am socotit utilă cunoașterea cât mai completă și mai exactă a răspândirii naturale actuale a acestei specii în județul amintit.

Cercetările noastre ne-au pus în fața unei mari arii de răspândire cu numeroase și bogate locuri cu pin silvestru. Această zonă se în-

Penteleu el este abundent, iar la Goidești (750 m) și la Pinul (640 m) acest conifer devine ca și la Tulnici plantă invadantă ».

La pag. 80. « Munții Buzăului (versantul meridional). În munții Buzăului pinul silvestru se găsește numai la Păltineni (800 m). La Nehoiși în valea Buzăului deasupra fabricii de cherestea fostă Goetz (785 m) el formează pălcuri (G. Crăciunescu) ».

b) D. A. Sburlan: Asupra prezenței pinului silvestru în munții Vrancei. Rev. Păd., 1929, pag. 147.

... spre Vest pe munții Furul și Mușa, spre mănăstirea Găvanul, Goidești, Păltineni și Nehoiu.

c) S. Pașcovschi: Despre vegetația lemnoasă din munții Buzăului. Rev. Păd., 1936, pag. 262.

... Pinul silvestru (*Pinus silvestris* L.) este destul de frecvent în această regiune. Cred că nu prezintă interes de a cita toate stațiunile unde l-am găsit. Vreau să atrag atenția cercetătorilor numai asupra faptului că există aci două variații diferite... ».

1) I. Șerbănescu: a) Răspândirea pinului silvestru în masivul muntos dintre cele două Băsce. Bul. Soc. Naturaliștilor din România, Nr. 6/934 (4 pag.).

b) Flora și vegetația masivului Penteleu. (Teză de doctorat), 1939, 135 pagini.

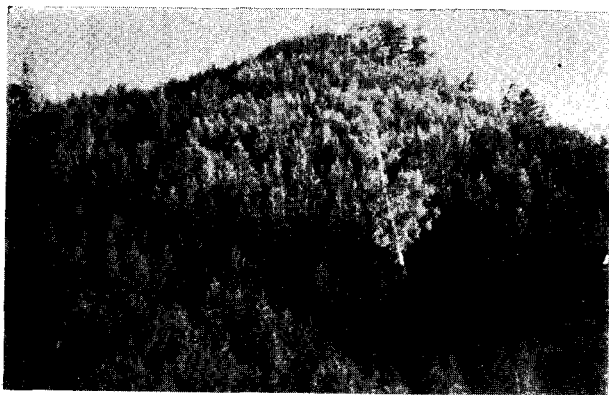
2) Ing. T. Cerschi: Condițiunile de vegetație ale pinului silvestru din jud. Buzău, 1937. Text scris la mașină, 30 pag., 1 hartă, 7 figuri și o diagramă. Bibl. I.C.E.F. Inv. 3172.

3) Ing. D. N. Galben: Pinul silvestru în bazinele Sărățelul Pârscov și Sărățelul Berca din jud. Buzău, 1936. Text scris la mașină, 70 pag., 27 figuri în text, 8 tablouri, 4 hărți, 2 diagrame. Bibl. I.C.E.F. Inv. 2388.

tinde: longitudinal, dela hotarul din spre jud. Prahova până în acela al jud. R.-Sărat, adică pe toată lăţimea jud. Buzău; latitudinal, în partea de jos, nu coboară sub o linie care ar trece prin comunele Pătârlagele, Pinul, Brăeşti, Lopătari şi mănăstirea Găvanul, iar în partea de sus atinge creasta principală a munţilor (Tătarul, Siriu, Caşoca-Mică, Penteleu).

În această zonă se disting trei mari linii (centre) de răspândire: valea Buzăului, valea Bâscei şi părţile superioare ale văilor afluenţe Buzăului care nasc din creasta de dealuri înalte dela Sud de Bâsca.

În cele de mai jos, vom arăta şi vom face o scurtă descriere a locurilor cu pin silvestru din cuprinsul acestei zone, considerându-le după principalele linii (centre) de răspândire amintite mai sus ¹⁾.

Clişeu Ing. D. Galbenu

Fig. 1. — Basinul râului Sărăţelul-Pârscov. Teritoriul com. Goideşti. Masiv pur de pin instalat natural pe terenuri inculte, proprietate particulară.

La textul nostru anexăm şi o hartă în care, pentru a se identifica mai uşor, locurile unde pinul se găseşte în mod natural sunt colorate în verde.

¹⁾ O comunicare prealabilă asupra acestui subiect am făcut la Institutul de Ştiinţe al României, secţia de «zoologie, anatomie, paleontologie, fiziologie şi botanică» în şedinţa dela 26 Ianuarie 1940. Redactată în limba franceză, această comunicare va apare în «Comptes rendus des séances de l'Institut des Sciences de Roumanie».

I. VALEA BĂSCEI

Cele două Băsce (Bâsca-Mare și Bâsca-Mică)¹⁾, ale căror izvoare se găsesse în Transilvania, după ce trec în Muntenia înconjoară masivul muntos al Penteleului limitându-l. În Muntenia ele curg astfel: Bâsca-Mare, dela Nord-Vest, spre Sud-Est, iar Bâsca-Mică prezintă un curs în formă de arc de cerc, pornind mai întâiu cu direcția Nord Vest-Sud Est, pentru ca la întâlnirea cu Bâsca-Mare să aibă direcția Est-Vest. Unindu-se la punctul numit Varlam, ele curg mai departe sub numele simplu de Bâsca, având direcția Est-Vest.

Fig. 2. — Basinul râului Sărățelul Pârscov. Teritoriul comunei Goidești.
Pin instalat împreună cu Hippohaë pe terenuri degradate.

Dela Varlam și până la vărsare, valea Băscei este destul de largă. Versantul său stâng (expus spre Nord) este mai scund, înălțimile lui maxime abia depășind 1000 m. Prezintă însă o pantă mare. În schimb, versantul drept (expus spre Sud) este mai prelung, oferind astfel soarelui

¹⁾ În cuprinsul județului Buzău mai există și râul Bâsca-Chiojdului. Izvorăște din creasta muntoasă care pornește dela Tabla-Buții spre Sud (spre Măneci), separând astfel la Vest partea superioară a basinului Telejenelul de basinul râului Siriu, afluent al Buzăului. De remarcat că și Bâsca Chiojdului are la izvoare, două ramuri numite Bâsca Mare și Bâsca-Mică.

multe locuri așezate și fețe ale văilor transversale ce-l străbat. Orientată în felul acesta, partea dreaptă a Bâscei are din belșug lumina și căldura soarelui. Aici pinul silvestru cu temperamentul său de lumină, avantajat de adăpostul munților și de natura geologică a terenului (gresie), a găsit condițiuni favorabile de vegetație.

Valea Bâscei este însă una din puținele văi longitudinale din Carpații noștri meridionali, care a oferit omului dintr'un început, condițiuni prielnice de așezare. Încă de acum 40 de ani, ea era cunoscută drept una din văile Carpaților meridionali cele mai populate; atingea 130 locuitori pe km² față de 5 locuitori cât era media pentru întreaga parte muntoasă ¹⁾.

În asemenea condițiuni era și natural ca pădurea de pe versantul înșorit să cedeze aproape complet poalele, iar restul să sufere influențele apropierii și intervenției omului. Nu este deci nicio îndoială că

Clișeu Ing. D. Galbenu

Fig. 3. — Basinul râului Sărățelul - Pârscov. Pădurea Goidești Carp. Arborete de pin silvestru de 100—120 ani pe Valea lui Zărână.

pinul silvestru a avut mult de suferit de prezența omului. Astăzi el este refugiat pe terenurile cele mai pietroase și stâncoase.

Vigoarea sa de vegetație se poate constata însă și azi în terenuri inculte, care presară acest versant drept al Bâscei, unde, îndată ce terenul este pus la adăpost de vite, pinul silvestru este cu adevărat invadant.

În cele de mai jos, vom arăta unde se mai găsește în zilele noastre pin silvestru în stare naturală. Vom începe mai întâi cu versantul înșorit (cel drept) și apoi cu cel umbrat (stângul). În ambele cazuri vom porni dela Est spre Vest.

¹⁾ E m m. de M a r t o n n e: La Valachie, 1902, pag. 104.

VERSANTUL DREPT.

Stațiunile de pin silvestru din cuprinsul masivului Penteleu, a cărui întindere este limitată de cele două Bâsce, sunt deja cunoscute ¹⁾. În majoritatea lor, stațiunile de pin de aici se găsesc cantonate pe terenuri pietroase și pe stâncării, constituite din gresie. S'a semnalat chiar un loc unde pinul intră în compunerea unui sphagnetum. În cele de mai jos vom reda numirea locurilor cu pin din acest masiv

Cliseu Ing. D. Galbenu

Fig. 4. — Basinul râului Sărățelul-Pârscov. Pădurea Goidești-Carp, la locul numit « Săritoare ». Arboret pur de pin silvestru.

muntos și păduros în același timp.

La confluența Bâscelelor, pinul se întâlnește pe stâncăriile ce se înalță și se întind atât pe latura Bâscei Mari, cât și pe aceea a Bâscei-Mici. În aceste locuri, pinul silvestru constituie chiar arborete pure. Se semnalează aici exemplare de pin cu diametre de 1 m și vârste ce întrec 100 ani. Pe lângă pin mai există mesteacănul, fagul și chiar gorunul, iar pe stâncă aproape verticală de pe latura Bâscei-Mici, cu expoziție sudică, cunoscută sub numele de Piatra Silvestrului (900 m) se mai semnalează și prezența următoarelor specii: *Quercus sessilis*, *Acer campestre*, *Acer tataricum*, *Tilia cordata*, *Carpinus betulus*, *Populus tremula*, *Fagus silvatica*.

Pe latura Bâscei-Mari, « cu întrerupere de văi ocupate de fânețe și pășuni, pinetul se continuă, de preferință ocupând vârfurile stâncose: Muchea Schitului, Valea Dracului, Muchea Scăreiceii, Muchea la Stână, toate între 1.000—1.200 m altitudine ». După descrierea

¹⁾ I. Șerbănescu: op. cit.

locului, toate aceste « muchi » ar face parte—după știința mea—din muntele care în partea locului se numește Cursele ¹⁾.

Se mai semnalează pinul « în poenile din punctul Poiana Frumoasă (1.160 m) pe Piciorul-Caprei spre Bâsca-Mică (deasupra pepinierei, 800 m) pe Piatra cu Ulmi și Piatra Lespezilor, ambele de circa 1.100 m altitudine ». Pe Piatra Lespezilor pinul s'ar găsi amestecat cu *Sorbus aucuparia*, *Betula alba*, *Ulmus campestris*, *Quercus sessilis*.

La Nord de Piatra Lespezilor, pinul se află pe culmea Stâneiceii (1.100 m altit.) și pe Coasta cu Pini (1.100 m). În acest din urmă loc se mai întâlnesc încă exemplare bătrâne distruse de incendiu în urma căruia a venit mesteacănul. Puțin mai la Nord de aici se află vârful stâncos al Ghermecului (1.150 m altit.). Iar urmele unei păduri distrusă de incendiu se mai observă încă pe vârful Ciutei-Mici (1.252 m. altit.). Aici se întâlnesc azi exemplare tinere de pin în amestec cu molidul.

Și mai sus decât punctele amintite până acum, pinul silvestru se găsește în pășunea subalpină a masivului muntos al Penteleului. Se semnalează astfel în patru puncte: sub vârful Penteleului (1.775 m. altit. max.), pe muntele Viforâta, pe vârful Pițigoi și la Șapte Izvoare

Clîșeu Ing. D. Galbenu

Fig. 5. — Basinel râului Sărățelul-Pârscov. Pădurea Goidești-Carp. Regenerare naturală de pin sub masiv rărit.

¹⁾ Despre arboretele de pin din Cursele, d-l'ing. T. Cerschi, în lucrarea amintită de noi, arată că ele conțin exemplare care ating 120—150 ani, nedepășind însă 50—55 cm în diam. ceea ce-l fac să afirme că lemnul ar fi dens. La arbori de 120—130 ani cu 40—50 cm diam., d-sa află abia 9—10 inele de albun, restul fiind duramenificat; deci un procent de duramen, măsurat pe diam., de 90%. Creșterile în diam. dela 30 ani în sus nu au depășit 1,5—2 mm. Diferența între inelul de toamnă și cel de primăvară este de 2/3 în tinerețe și de 1/1 la vârsta înaintată.

(împreună cu *Alnus viridis*). Tot în această regiune subalpină, se găsește și *Sphagnetum* delacul Roșu (1.560 m) unde se văd și azi câțiva pini piperniciți dintre cari numai unul « pare că s'a dezvoltat ceva mai bine ».

Exemplare împrăștiate se mai întâlnesc în pădurea Pasărea (1.200 m) și în preajma lacului Negru.

Ceva mai numeros, împreună cu molidul, pinul se găsește pornind din Coasta Miclăușului (1.490 m altit.) și până la Fundul Milei (1.315 m altitudine¹).

Lăsând masivul Penteleului și trecând la Vest de Bâsca-Mare, regăsim pinul silvestru pe vârful Dracului a cărui înălțime atinge 1.227 m.

¹) D-l Șerbănescu nu are puse pe hartă stațiunile de pin semnalate de d-sa în masivul muntos al Penteleului, iar schița ce însoțește lucrarea sa de doctorat, fiind prea mică, nu conține toate elementele ca să poată fi aflate de cel ce n'a cercetat singur aceste stațiuni.

În cuprinsul acestui masiv muntos se găsește și pădurea Statului Piciorul Caprei. Există și o porțiune de pădure vecină, proprietate particulară, cu același nume. Cea aparținând Statului se întinde între pâraul Valea Neagră și pâraul Brebu, ambii afluenți ai Bâscei Mici.

Din descrierea parcelară a amenajamentului în curs, se vede că în pădurea Statului Piciorul Caprei se găsește pin silvestru în proporție de a fi semnalat, în parcelele 26—30, care se întind din Valea Neagră (hotarul din spre apus al pădurii) până în Muchea Fetei (dincolo de pepinieră, la răsărit). Iată un extras sumar din această « descriere parcelară »:

Parcela 26 (de 33 ha). Expoziție sudică, având spre culme pante foarte rezezi. În arboretele constituite din fag, brad și molid se mai găsesc diseminate și următoarele specii: pin (puțin), plop, mesteacăn, anin și chiar gorun.

Parcela 27 b (de 21 ha). Expoziție sudică. Stânci și prăpăstii, pante foarte rezezi și chiar abrupturi. Arborete rare și numai pe alocuri, de molid, pin silvestru, mesteacăn, fag și plop.

Parcela 28 (de 68 ha). Expoziție sudică și puțin sud-estică. Pante foarte rezezi, brăzdate de scursori. Brad și pin în partea superioară a parcelei (lângă culme). În rest fag cu paltin, ulm, carpin, mesteacăn, frasin, ceva gorun, anin și jugastru.

Parcela 29 (de 80 ha). Situația terenului ca la parcela 28. Arboretele constituite din molid, brad și pin silvestru în partea superioară a parcelei. Pe fețele înșorite pinul formează pe alocuri arborete pure.

Parcela 30 (de 147 ha din care 19 ha gol). Expoziție sudică și sud-estică. Pante mari. Arborete de molid, brad și pin. Aceste din urmă intră cu o proporție de 10%, arborii prezentând 20 cm în diam., la 1,30 dela sol și 20 m înălțime.

Care dintre stațiunile semnalate de d-l I. Șerbănescu se găsesc cuprinse în porțiunea din pădurea Statului a cărei descriere parcelară am redat-o, e greu de precizat. Două din ele se găsesc sigur: Poiana Frumoasă și Lacul Negru.

Urcând pe acest vârf din partea lui sudică, pinul apare de pe la 800 m altitudine pe plaiul zis al Argăsăleștilor. El este deocamdată în amestec cu fagul și ceva mesteacăn ; pe la 1.050 m apar bradul și molidul. Fagul pe acest plaiu prezintă înălțimi mici și trunchiuri strâmbe ; în schimb pinul are trunchiuri frumoase: drepte ca lumânarea, curățate de crăci pe o bună parte din fus, necepuroase sau cu cepuri subțiri, coronamente reduse. Înălțimi până la 20—22 m și diametre până la 35—40 cm măsurate la 1,30 m dela sol sunt obișnuite. Se găsește și exemplare mai groase, până la 70—80 cm în diam. și cu înălțimi de

Fig. 6. — Basinul Sărățelu-Pârcov. Comuna Ruginoasa.
Pin silvestru pe stâncării.

18—20 m, dar multe din ele sunt cepuroase, găunoase, strâmbe și chiar deperisante. Fructifică abundant și se regenerează cu ușurință pe cale naturală în luminișuri.

Muntele aparține de pădurea numită Sfoara Borănescu, iar pinul despre care facem mențiune mai sus, potrivit amenajamentului în vigoare, se găsește în parchetul Nr. 4.

Din vârful Dracului, pinul se întinde în toate direcțiile. Coboară astfel, în amestec cu molidul, bradul și fagul, pe versantul Nord-Est și Estic al văii care, izvorînd de aici, se varsă în Bâsca-Mare în dreptul

sătucului Poiana cu Rugi. Această porțiune constituie, după amenajament, parchetul 5 al pădurii Sfoara Borănescu. De aici trece puțin pin și în proprietatea moșnenească de alături pe stâncăriile dela Piatra Arsă.

Spre Vest, pinul din vârful Dracului atârnă în basinul văii Tega, unde-l găsim mai ales la punctele Topliți (versant stâng) și Văcării (versant drept), în ambele locuri pe terenuri pietroase. Primul punct are expoziție sudică și sud-estică, iar secundul sud-estică. Ambele puncte aparțin de parchetul 6 al pădurii Sfoara Borănescu.

Fig. 7. — Basinul râului Sărățelul-Pârcov. Teritoriul Com. Ruginoasa.
Pin silvestru în pădurea moșnenească (în ultimul plan).

Spre Nord, din vârful Dracului, pinul se întinde prin pădurea de molid aproape pur de pe Podul Grecilor (1.200 m altit. max.) în golul muntelui Tega (1.033 altit. max.). În pădurea de fag, mestecăc și anin (pe văi), care mărginește golul Tega în partea lui inferioară, se află presărat și mult pin silvestru. El are tendința să invadeze în gol. În partea superioară a golului (din spre Podul Grecilor, pâraul Milei, Podul Calului și puțin din spre Valea Păltinișului) pădurea este formată din molid amestecat cu fagul, descoperind ici-colo și câte un exemplar

de pin, care, atunci când este prins în interiorul masivului, este copleșit de molid.

Intrerupând, regăsim pinul și mai la Vest, în muntele Grohotișul, pe Saldații-Barzoi; apoi la Lacuri și sub golul muntelui Cașoca Mică (1.349 m altit. max.) toate patru puncte atârând în basinul râului Păl-

Fig. 8. — Valea Buzăului. Pădurea Statului Trestioara-Ruginoasa. Pin silvestru instalat natural, pe versant nordic, sub un masiv deperisat de gorun.

tiniș (afluent al Bâscei). La gura pârâului, câteva exemplare stau cățărare pe o imensă stâncă de gresie, cunoscută sub numele de Piatra-Corbului.

La apus de basinul râului Păltiniș, pinul se întâlnește presărat pe la Rupturi, la Ințărătoare, pe Vinețiș. Dela Vinețiș spre Vest el

este mai frecvent prin proprietățile moșnenești din fosta «sfoară» Bâsca-Stănila. Pe ici-colo unde i se asigură liniște, în scurt timp el apare ca peria de des. Arboretele pure de pin nu lipsesc mai ales pe măsură ce ne apropiem de creasta Spidișului. Il aflăm în felul acesta pe la Plăpănești, la lacul lui Bache, la Coasta lui Beteringhe. Din creasta amintită pinul trece în pădurea Arsele, care are scurgere în Buzău, formând versantul stâng al acestuia.

În felul acesta, am ajuns la punctul unde Bâsca se varsă în Buzău. În aceste ultime stațiuni, privind din valea Buzăului, dela Nehoiu,

Fig. 9. — Valea Nehoișului. Masiv pur de pin la locul numit Chinaci.

pinul apare ca o mare pată neagră, probă evidentă a proporției mari cu care intră în compunerea arboretelor.

Înainte de a trece mai departe, mai semnalăm și existența a două plantațiuni de pin pe partea dreaptă a Bâscei.

Prima a fost executată pe o coastă desgolită de vegetație situată în spatele bisericii din satul Gura Teghii. Plantația este, în general, încheiată și se poate socoti că stăpânește terenul, care era mâncat de ape.

Cea de a doua a fost făcută în vederea apărării școalei primare din satul Păltiniș, care era avariata în fiecare an de apele de scurgere

și pietrele ce cădeau de pe o coastă pietroasă, pradă eroziunii, din spațele acelei școli. Lucrarea s'a făcut pe o suprafață de aproximativ 2.000 mp, în primăvara anului 1928. Astăzi este încheiată, pinii arătând vigoare în creștere. Școala s'ar putea socoti total la adăpost, dacă s'ar mai planta alături încă o fâșie de teren.

*

Fig. 10. — Valea Nechoiașului. Arboret pur de pin silvestru tânăr, la locul numit « La Chinaci ».

În rezumat, pe întreg versantul drept al Bâscei, pinul silvestru se găsește, fie în amestec cu fagul, mesteacănul, bradul și molidul, fie în arborete pure. El este în general instalat pe stânci, locuri pietroase sau terenuri lipsite de vegetație. Substratul geologic este de gresie. În

terenurile bune, el arată o mare vigoare de creștere, prezentând trunchiuri drepte, înalte, groase, curățate de crăci, fără cepuri groase, coronament redus și rar. Fructifică abundant și se regenerează pe cale naturală devenind invadant în goluri și în locurile unde i se asigură oarecare liniște. Urcă uneori până la limita actuală superioară a vegetației.

Fig. 11. — Valea Buzăului. Pin pe versantul stâng, în amonte de vărsarea Bâscei.

VERSANTUL STÂNG.

În opoziție cu versantul drept (însorit) al Bâscei, cel de pe stânga are expoziție generală nordică. În același timp, versantul stâng este și mai povârnit decât cel drept care este mai prelung. Situația aceasta desavantajoasă pentru o specie cu temperament de lumină, ne-ar îndemna să credem că aici nu poate exista pin. Totuși îl descoperim în multe locuri, fiind refugiat pe crestele și vârfurile diferitelor văi laterale și mai ales în locurile stâncoase ale acestora, suficient de bine însorite, unde n'ar putea fi înlocuit de fag și brad—speciile de umbră ce constituie pădurile de pe acest versant.

Ca și în cazul versantului drept, vom indica stațiunile de pin, începând dela Est spre Vest.

Prima apariție o semnalăm pe izvorul Seciul-Mic, afluent al Bâscei-Mici și la Depozit lângă muchea Priporului, puncte situate la aprox. 6 km depărtare în amonte de confluența Bâscelor.

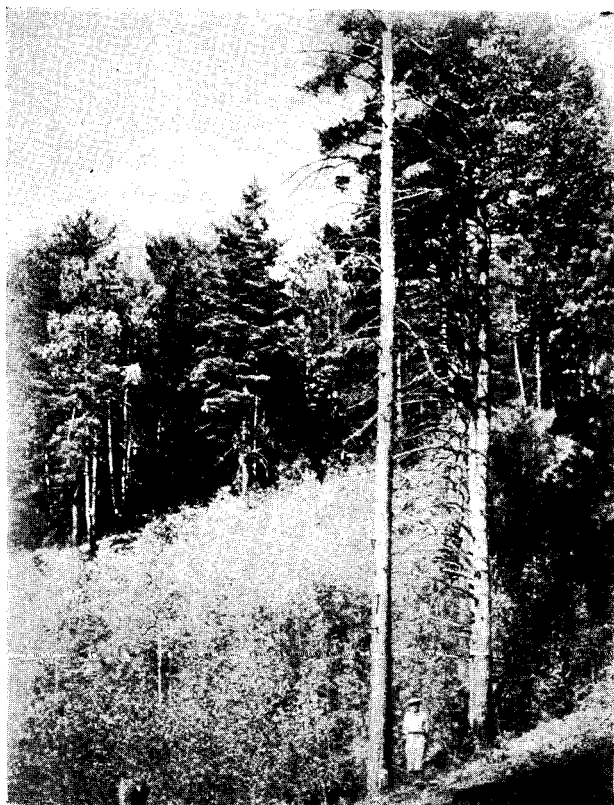

Fig. 12. — Valea Buzăului. Exemplare frumoase de pin în pădurea Arsele.

Ceva mai mult pin se găsește în muntele Vleofca pe fețele bătute de soare ale locurilor numite: Fața cu Mărăcini și Vleofca.

Puțin se întâlnește atât pe izvorul Boului, cât și la vârful Carpenului.

Pe pârâul Varlamului, îl aflăm în două puncte: spre gura lui pe niște terenuri pietroase și spre origină pe un pisc pietros la Poiana Varlamului care atârnă pe valea Jerăstruia.

Pe valea Tigvei există pe versantul ei drept pe stâncile de gresie bine bătute de soare, care formează vârful Tigvei (861 m altit.). Câteva exemplare sunt încate și în pădurea de fag pe creasta separatoare

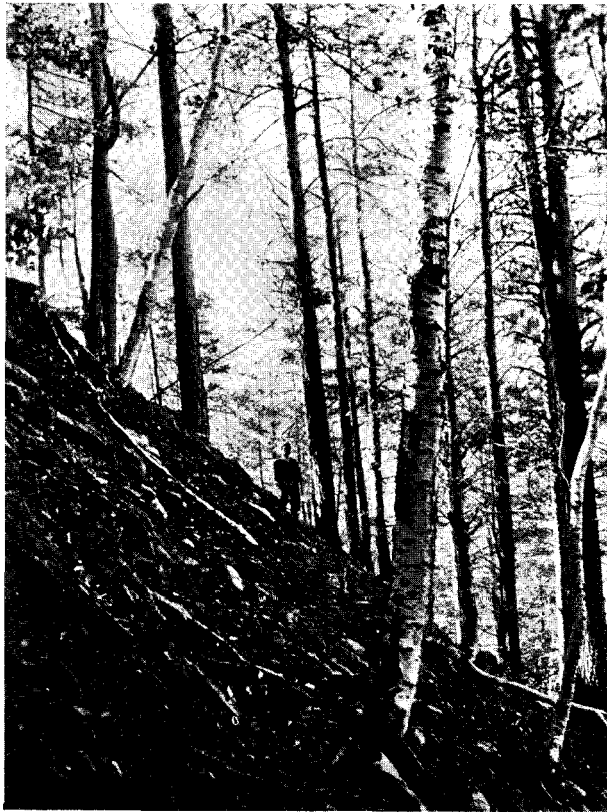

Fig. 13. — Valea Buzăului. Pădurea Arsele. Frumoase exemplare de pin silvestru în amestec cu mesteacănul și fagul.

dintre văile Tigvei și Fulgerișul. Și acolo stâncile nu lipsesc. Soare primește ceva, dela Est și dela Vest.

Pe izvorul Tainiței se găsește pin silvestru în trei puncte: la Piatra Lungă, la Malul Suț și la Colțul Pietrei.

Dela valea Tainiței și până la vărsarea Bâscei în Buzău, adică pe o distanță de aproximativ 10 km, nu am mai întâlnit pin pe versantul stâng al Bâscei ¹⁾.

Revenind însă în amonte, pinul se mai întâlnește pe culmea separatoare dintre basinul Bâscei și basinul Slănicul-Buzău, la locul cunoscut sub numele de Bolovanul cu Slove unde este puțin, precum și pe culmea zisă a Războiului unde este bine reprezentat mai ales în poiana cu același nume.

*

Este de precizat că pe versantul stâng al Bâscei, a cărei expoziție generală este nordică, pinul silvestru este mai puțin răspândit decât

Fig. 14. — Valea Giurca. Plaiul Uscăturii. Invazia pinului în fânețe.

pe cel sudic. Aici îl aflăm, așa cum am arătat și mai sus, mai ales pe vârful creștelor separatoare ale diferitelor văi laterale afluate ale Bâscei care pornesc din culmea de dealuri înalte care separă basinul Bâscei de bazinele râurilor ce pornesc spre Sud din această culme. Pe aceste crește laterale, pinul silvestru, avantajat uneori și de prezența stâncăriilor, poate primi destulă lumină și căldură dela soare ca să poată vegeta în bune condițiuni.

¹⁾ Face excepție stațiunea depe vârful Zboiul de care ne ocupăm atunci când vorbim de pinul din valea Sibiciului (pag. 99).

II. BASINELE RĂURILOR SĂRĂTELUL PÂRSCOV, SIBICIUL, SĂRĂTELUL BERCA ȘI SLĂNICUL-BUZĂU

Regăsim pinul silvestru bogat răspândit și cu o mare vigoare în creștere în părțile superioare ale basinelor râurilor ce-și trag apele din culmea dealurilor înalte ce le separă la Nord de basinul râului Bâsca. Această culme de dealuri are înălțimi ce depășesc adesea 1.000 m. Cităm cele mai de seamă vârfuri, începând dela Vest spre Est: vârful Aluniș (804 m), vârful Plopilor 996 m, vârful Oii 1.041 m, vârful Zboiul 1.116 m, vârful Stâlpilor 1.102 m, vârful Ivanețul 1.195 m, vârful Bolovan 1.118 m, vârful Ploștina 1.046 m, vârful Mortatului 1.092 m, Poiana Seciul-Mare 976 m, Vârful cu Soci 1,131 m, vârful Bisericii 1.275 m, vârful Neharna Mică 1.320 m, Poiana Țigăncii 1.309 m, Furul Mare 1.417 m.

Aceste bazine sunt, începând dela Vest spre Est: Sibiciul, Sărățelul Pârscoș, Sărățelul Berca și Slănicu-Buzău. Basinul râului Sărățelul Pârscoș constituie nucleul; deaceia, în cele de mai jos, vom începe cu el.

BASINUL RĂULUI SĂRĂTELUL PÂRSCOV

Pinul este cantonat în special în basinul râului Sărățelul Pârscoș (numit și Bălăneasa-Pârscoș) cu văile sale afluențe. Aici pinul are o mare vigoare de creștere, întâlnindu-l pe toate expozițiile. Toate indicațiile conduc la convingerea că ne-am găsi aici în optimum de vegetație al pinului pentru regiunea ce ne preocupă în acest studiu. Formele și dimensiunile pe care le are sunt cu totul excepționale.

Bine reprezentat îl întâlnim la Goidești și împrejurimile acestei localități, pe toate expozițiile. Aici a invadat prin fânețele, curțile oamenilor și pe izlazul comunal și chiar pe terenuri degradate. Demn de remarcat este basinul râului Frasinul (cu văile lui afluențe) dela Sud de Goidești. În compunerea pădurii din acest basin, pinul ia parte cu un procent însemnat, din talvegul văii și până pe creste. Pe solurile bune, pinul formează arborete pure cu exemplare de 25—30 m înălțime și diametre de 35—45 cm măsurate la înălțimea pieptului. La aceste dimensiuni, pinul are 100 ani. Este elagat pe 10—15 m din trunchi și prezintă un coronament rar și redus. În rest este amestecat cu fagul, mesteacănul și gorunul. Merită a fi semnalate în această privință valea lui Zărână, Valea cu păișul galben, la Săritoare, la Scărișoară, toate punctele ținând de pădurea Goidești-Carp. Urcă apoi pe creasta Leordețului (908 m) situată la origina văii Frasinului. De aici, ținând spre Nord culmea care separă basinul Să-

rățelul-Pârscov de cel al Sărățelului-Berca, înconjoară satul Goidești pe la Est. Tot din basinul Frasinului trece și spre Sud pe piscul și izvorul Dâlmelor (teritoriul comunei Brăești).

La Nord și Nord-Vest de Goidești, aflăm pinul silvestru în împrejurimile satelor Ivanețul și Brățilești, la vârful Stâlpilor, la vârful lui Arsenie (1.112 m).

Mai spre Sud îl găsim în cuprinsul văii Cerbului și pe stâncăriile din jurul satului Ruginoasa, unde proprietatea este mai mult moșnească. Pe valea Cerbului pinul se găsește din talvegul văii până pe creste, chiar în arborete pure. Pădurea aici a avut mult de îndurat din

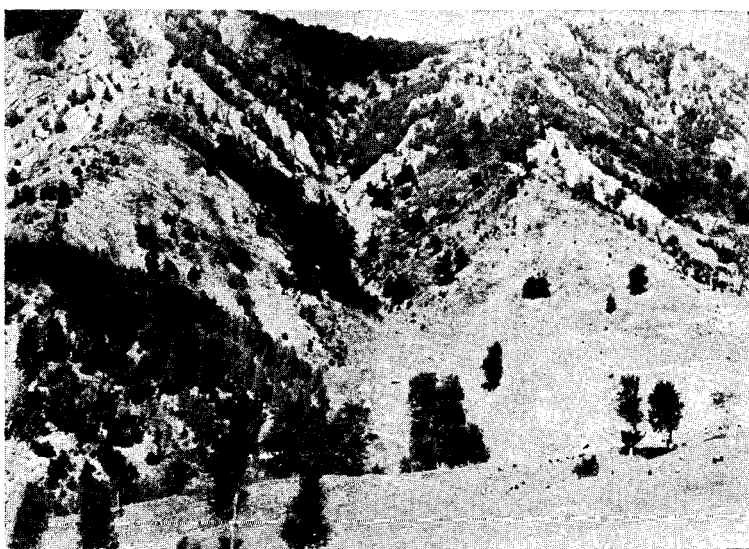

Fig. 15. — Valea Tehărăului. Parte din stâncile Tehărăului.

pricina tăierilor dezordonate și a pășunatului. Pe stâncăriile dela Ruginoasa, pinul are forme tabulare. Pretutindeni se regenerează pe cale naturală îndată ce i se dă un moment de răgaz.

La Vest și Sud de aici el se întinde în pădurile Statului: Codru Sf. Gheorghe, Găvanele și Pinul.

În pădurea Găvanele (în apropiere de aici este schitul Găvanele)¹⁾ pinul se găsește mai ales la Fața Pârscovului, arboretele fiind constituite în special din fag (0,9), mesteacăn, carpen și anin. Tot în această pădure se mai pot semnala punctele: Bursuc, Coastele Chinoviei și Piatra Manciului.

¹⁾ Nu trebuie să se confunde cu Mănăstirea Găvanul.

În pădurea Codru Sf. Gheorghe, constituită din stejar (0,3), fag (0,3), mesteacăn (0,2) și alte specii, pinul se întâlnește la Crucea Spătarului, la Agafton, la Fețele Peșterii, la Fața Pitpalacilor, la Valea Bordeiului, la Coasta Gorunului și la Groapa lui Ciută. În această pădure se întâlnesc exemplare bătrâne de pin silvestru de 150—180 ani. Nu sunt

Fig. 16. — În marginea golului muntelui Siriu. Pin pe fețele Mălăiei, în amestec cu moliftul.

rare exemplarele de 90—110 ani care ating 16—18 m înălțime și 25—40 cm diametru, trunchiurile fiind elagate pe o lungime de 8—10 m.

Pinul din pădurea Statului se leagă cu cel din pădurea vecină Nucuscăieni, unde-l găsim în special la punctele: Săpături, Piatra Găurită, Fântâna Rece și vârful Schitului. Aici există și o plantație de pin executată în urma unei tăeri rase.

Pădurea Statului Pinul este constituită din patru trupuri. Pin silvestru se găsește în trupul Dealul Pinului ale cărui arborete sunt formate din mesteacăn (0,6), fag (0,3), ceva gorun și alte specii diseminate. Punctele mai importante cu pin din acest trup de pădure sunt: Capul Dealului, Șoimara și Ciobotara.

Pădurea Pinul este în cea mai mare parte degradată; o indicație în această privință o dă proporția mare de mesteacăn. Dar nu numai pădurea este degradată, ci și terenul, constituit în mare parte din formații cu gresie. Fața nordică a trupului amintit prezentând o pantă mare, este supusă acțiunii de eroziune a apei. Terenul fiind în general lipsit de covorul erbaceu, a înlesnit și înlesnește acțiunea de distrugere a apei. Dintre arbori, doar pinul și oarecum mesteacănul se mențin aici. Pinul în acest trup de pădure are înălțimi mici, trunchiuri strâmbe, crăcănoase și coronamente în formă de umbrelă. Adesea rădăcinile arborilor sunt în parte descoperite, solul fiind luat încet, încet la vale de apele ce se scurg pe pante. Dintre subarbuști semnalăm pe versantul nordic o specie de *Cytisus*, iar pe ceilalți versanți se mai adăgă cătina albă (*Hippophaë rhamnoides* L.), răsura (*Rosa*) și gherghinarul (*Crataegus*). Notăm că pinul încearcă să câștige teren, regenerându-se pe cale naturală. De asemenea, ocolul silvic Pârscov de care ține pădurea, a executat aici plantații cu pin silvestru și austriac atât pe locuri descoperite, cât și în arboretele rărite de mesteacăn.

Pădurea Pinul prezintă punctul cel mai de Sud cu pin silvestru în basinul râului Sărățelul Pârscov. El apare aici la 550 m altitudine pe fețele înșorite. În același basin pinul urcă pe creasta principală, adică depășește chiar 1.000 m.

În sfârșit, mai semnalăm, în afară de plantația de pin executată în pădurea Pinul, și plantația făcută cu aceeași specie în pădurea Statului Ulmețul aparținând tot de ocolul silvic Pârscov.

BASINUL RĂULUI SIBICIUL

Din basinul Sărățelul-Pârscov, pinul trece spre Vest în basinul văii Sibiciului. Acolo îl găsim în trupul Paltinul aparținând de pădurea Aluniș și în pădurea Plopișul, ambele proprietatea Statului. Apoi pe vârful Zboiul (1.116 m. altit.) la origina văii Sibiciului atârând pe partea nordică a lui. De asemenea ceva pin se întâlnește și în apropierea satului Colții de Sus la vârful lui Dragomir, având expoziție sudvestică.

BASINUL RĂULUI SĂRĂȚELUL BERCA

Spre Est, din basinul Sărățelul-Pârscov, pinul trece și în cel al Sărățelului-Berca, unde-l întâlnim în sus de comuna Trestioara,

pe la Budești, pe la Fundata (851 m altit.). Semnalăm că partea superioară a basinului Sărățelul-Berca este supusă mult acțiunii de eroziune a apei, din care cauză există aici suprafețe mari degradate, cu viroage și torenți. Natura geologică a terenului, constituit din gresii, pietrișuri sedimentate, argile și marne, îngăduie apei să lucreze în voie, mai ales că pădurea a fost de mult desființată de om pentru a-și face loc de fâneață, pășune și terenuri de cultură. Pinul este deci împrăștiat în buchete sau izolat pe locurile stâncoase sau pe terenuri inculte, fiind însoțit uneori de mesteacăn.

BASINUL RÂULUI SLĂNICUL BUZĂU

Pe la Nord de Goidești, pinul silvestru trece în basinul Slănicului-Buzău. Il întâlnim astfel, pe partea dreaptă a râului pe la Plaiul Nucului, la Fața Malului, pe Culmea Războiului și pe Măgura Mociarului (886 m). Sare apoi și în stânga văii aflându-l la locul numit Runcuri. De reținut că toate aceste puncte sunt în amonte de comuna Lopătari.

Și mai la Est, pinul este destul de bogat răspândit în cuprinsul basinului râului Jgheabul, afluent important (pe stânga) al Slănicului.

Il aflăm astfel pe pârâul Buștea afluent pe dreapta al Jgheabului. De aici sare pe dreapta râului Jgheabul la Podul Calului, apoi trece pe stânga lui pe culmea Cireșului (altit. max. 1.244 m), de unde pătrunde în basinul pârâului Găvanul, care adăpostește mănăstirea Găvanul. La vărsarea râului Găvanul în Jgheabul, altitudinea locului este de 791 m. La Găvanul pinul silvestru intră într-o proporție însemnată în compunerea arboretelor alături de fag și gorun pe poale, și fag, brad cu puțin molid spre creste. Ca specii de amestec se adaogă mojdreanul, carpenul și ulmul. Formează și arborete pure. Vegetează activ chiar pe fețele nordice. Constituția geologică: gresie.

La Găvanul, pinul are forme frumoase¹⁾, înalte de 20 m și cu diametre până la 50 cm. Trunchiurile sunt drepte, curățate de crăci, fără prea multe cepuri. Arbori cu vârfuri rupte sau cu trunchiuri strâmbe sunt puțin numeroși. Din numărarea inelelor câtorva exemplare cu diametre de 40 cm la 0,50 dela sol, s'a constatat că la această vârstă aveau 45—50 ani. Până pe la vârsta de 40 ani, creșterile în

¹⁾ În anul 1936 ocolul silvic Vintilă Vodă de care ține pădurea din cuprinsul micului basin (propr. Statului) a practicat extracțiunii de pin (din arborii cei mai groși) pe cari i-a vândut unei societăți de exploatare petroliferă cu 500 lei firul (12 m lung și 16—18 cm diam. la vârf), loco Buzău.

grosime ale pinilor tăiați, despre care am făcut mențiune, au atins și 1 cm; după 40 ani scad până la 2 și 1,5 mm. În ce privește creșterea în înălțime, exemplarele tinere, în anul 1936, prezentau o creștere de 0,50 m.

La Găvanul este hotarul de Est al județului Buzău¹⁾. Tot aici este punctul de legătură cu pinul din jud. R.-Sărat.

În afară de stațiunile citate de noi pentru basinul Slănicului-Buzău (inclusiv basinul afluentului său Jgheabul), se mai semnalează²⁾ prezența sa și mai la Nord de locurile citate. Anume, pinul s'ar găsi răzleț pe culmea separatoare dintre râurile Slănic și Jgheabul, începând dela vârful Brazău (1.245 m) situat ceva mai la Nord de Buștea și (probabil ținând creasta prin muntele Măceșul) până în muntele Furu (1.417 m altit. max.). Dela Brazău la Furu este o distanță, măsurată pe creastă, de aprox. 15 km. Noi nu am putut cerceta acest traseu. Această creastă merge paralel, la o mică distanță cu hotarul estic al județului Buzău în partea sa superioară.

III. VALEA BUZĂULUI

Râul Buzău dela Vama Buzăului și până la Cislău curge aproape în direcția Nord-Sud. Valea lui, deși uneori îngustă, este din această pricină bine luminată și încălzită de razele soarelui. Pinul apare, în partea de jos, cam din dreptul comunei Pătârlagele, atât pe dreapta, cât și pe stânga Buzăului.

Să urmărim și aici răspândirea lui pornind dela Sud spre Nord. În acest scop, vom lua mai întâiu în cercetare, partea de jos din

¹⁾ Tot pe hotarul de Est al județului, dar în partea de Sud și imediat la Nord (17 km) de orașul Buzău, se cade să reamintim, ca titlu de informație, plantația de pin silvestru cu ceva pin austriac și pin strob, executată prin anii 1895—1896, în comuna Fundeni din basinul râului Călnău. Situată pe o mică coastă expusă spre Vest, această plantație de 15 ha se află la 200—250 m altitudine. Terenul este constituit din nisip galben și prundișuri torențiale. Înălțimea maximă a arborilor este de 13—15 m, iar coronamentul începe dela 8—9 m dela sol. Trunchiurile sunt elagate pe 2—3 m. Diametrele variază între 8—32 cm cm la 1,30 m dela sol, majoritatea fiind cuprinse între 16—22 cm.

De reținut faptul că la Fundeni pinul silvestru se găsește scos din aria sa naturală actuală de vegetație.

A se vedea: A. t. Haralamb și A. V. Rădulescu: O plantație de pin silvestru la poalele podgoriei muntene. Lucrare I.C.E.F. Seria II, Nr. 6 (Rev. Păd. 5/936).

²⁾ Ing. T. Cerschi: op. cit., pag. 14.

regiunea dealurilor cuprinsă între Pătârlagele și satul Lunca Priporului (Nehoiși) situat la vărsarea Bâscei în Buzău. Apoi ne vom ocupa de partea de sus din regiunea muntoasă cuprinsă între gura Bâscei și punctul cel mai nordic.

STÂNGA BUZĂULUI (REGIUNEA DELUROASĂ).

Întâlnim pinul silvestru pentru prima dată la vărsarea râului Sibiciul în Buzău, anume la locul numit Capul Dealului, proprietatea fiind particulară. Dealul este acoperit în parte cu pădure constituită din gorun, mesteacăn, ceva fag și anin pe văi. Altă parte a dealului este supusă eroziunii. Terenul este constituit dintr'o rocă foarte nisipoasă. Pinul se află pe versantul vestic și nord-vestic, la circa 550 m altitudine. Versantul cu pin atârnă în pârâul Izvorul Porcului.

Imediat la Nord de această proprietate se întinde pădurea Statului Trestioara-Ruginoasa. Aici găsim pinul în două locuri.

1. Pe fața pădurii care atârnă în pârâul Trestioara. Expoziția generală a acesteia este nord-nordvestică. Aici pinul silvestru s'a instalat în mod natural sub un arboret deperisant de gorun, având ici colo și ceva fag și mesteacăn. Altitudinea la care se găsește este cuprinsă între 470 și 600 m. Constituția geologică a terenului este gresia de Cliva. Solul este nisipos, bun, cu humus, nu prea adânc, iar microclima favorabilă. Prezența afinului (*Vaccinium myrtillus* L.) indică un grad oarecare de aciditate.

Datorită solului bun, pinul se menține deocamdată la adăpostul gorunului, cărnia profunzimea mică a solului și vântul nu-i priesc.

În marea lui majoritate pinul de aici este tânăr. El atinge 3—4 m înălțime, la o vârstă de circa 20 ani. Creșterile sunt relativ mici. În locurile goale este invadant. Pentru viitorul lui, credem că este cazul să se intervie pentru degajarea lui. În porțiunea unde se întinde, se găsesc și exemplare groase de 50—60 cm diam. și înălțimi de 9—10 m.

Pe poale, arboretele de gorun au în amestec și ceva mojdrean, carpen, cireș sălbatec, mesteacăn și fag. Din vegetația arbustivă semnalăm prezența următoarelor specii: *Vaccinium myrtillus* L., *Sorbus lanuginosa* Kit., *Cytisus nigricans* L., *C. leucotrichus* Schur.

2. Cel de al doilea punct se găsește tot pe o coastă, cu expoziție nord-vestică, care atârnă în pârâul Puturos. Mai puțin numeros aici, pinul se află la aceeași înălțime, pe același fel de teren.

Tot în perimetrul pădurii Trestioara-Ruginoasa se găsește în partea de jos expusă spre Vest, o coastă care fiind desgolită a fost ușor atacată

de eroziune. În anul 1928 s'a executat pe această porțiune o plantație de pin silvestru și de pin austriac. Azi plantația este încheiată, pinul având creșteri viguroase. Printre pin s'a instalat între timp mult *Cytisus* și *Callamagrostis*.

Ceva mai la Nord de pădurea Trestioara-Ruginoasa se găsesse trunchiurile de pădure Nucet, Zărnoaia, Mlăjet-Torpilele, toate proprietatea Statului. În toate se află și pin silvestru.

În trupul Nucet cu expoziția vestică, atârânănd direct în valea Buzăului, în cuprinsul arboretelor degradate constituite din fag, carpen, mesteacăn, plop, cătină albă (*Hippophaë rhamnoides*) puțin gorun, jugastru, apoi măceș, ienuper și *Cytisus*, pinul este răzleț, mai ales la adăpostul mesteacănului.

În trunchiurile Zărnoaia-Mlăjet-Topilele, care atârână în basinul pârâului Napița afluent pe stânga al Buzăului, —după spusele unui pădurar bătrân ¹⁾, acum vreo 30 de ani când a intrat el în serviciu, n'ar fi existat pin silvestru. Existența lui ar data numai de vreo 15 ani. În trupul Mlăjet, la locul numit Seciu (lângă satul După Piatră) dintr'un arboret amestecat de mesteacăn cu ceva fag, s'a extras prin anul 1901, mesteacănul. Ulterior, în luminișurile provocate de extracție s'a instalat în mod natural fagul, stejarul și pinul silvestru. Se mai întâlnește pin și de-a-lungul plaiului Pinișorul, începând dela podul de peste pârâul Napița și până în vârful Pinișorului. Este presărat prin pădurea constituită din fag, mesteacăn, și plop. Aici se întâlnesc exemple frumoase de pin, bine dezvoltate, fără cepuri. În sfârșit, mai este ceva pin la vârful Curăturii numit și Coasta cu Zedari. Arboretul acolo este format din gorun, fag și mesteacăn.

Mergând și mai la Nord, în apropiere de comuna Păltineni și chiar în malul apei Buzăului, pe stânga lui, există niște stânci de gresie. Locul este cunoscut sub numele de Ciupturașul. Din șosea sau de pe linia ferată, câteva exemplare pipernicite de pin pot fi văzute ușor cum stau cățarate pe aceste stânci. Trunchiurile lor sunt strâmbe, noduroase și cioturoase, iar coronamentele au forma de umbrelă. Expoziția locului este vestică.

Spre Nord-Est de aici în pădurea moșnenească Stănila, care atârână în basinul pârâului Napița, afluent de stânga al Buzăului, pinul silvestru intră într'o proporție mare în compunerea pădurii. Se găsește, fie în amestec cu fagul și mesteacănul, fie în arborete pure. Subetajul este bogat reprezentat de pin, fag și mesteacăn. Pini ating

¹⁾ I. Boscornea, din Mlăjet, azi pensionar.

aici înălțimi până la 26—28 m, bine elagați pe jumătate din lungimea lor. Cei mai bătrâni ating vârsta de 100 ani.

Se constată ¹⁾ că pinul de aici își pierde mai ușor verticilele decât cel din restul județului. Din doborârea a 10 exemplare, autorul citat face constatarea că pinul crescut rar în tinerețe, își consolidează bine trunchiul, verticilele duramenificându-se de timpuriu. În masiv strâns duramenificarea începe la 45—50 ani, procentul crescând mai repede decât la cei izolați: astfel la 100 ani procentul pe diametru este de 65—70% duramen, pe când la izolați este numai de 45—50%. Cei crescuți în masiv se elaghează și cresc drept.

Din Stănila nu i-a fost prea greu pinului să treacă în pădurea Mlăjet-Topilele care se află numai la o distanță de 3 km în linie dreaptă și chiar în pădurea Trestioara-Ruginoasa situată puțin mai la Est. de Mlăjet.

Tot din Stănila, pinul a trecut cu și mai multă ușurință, peste creastă, spre Vest, deasupra cătunului Bădârlegiul din apropiere de Nehoiu, având scurgere în stânga Buzăului. Aici se găsește un pâlcmărișor de pin, pe terenuri pietroase, lipsite de vegetație erbacee. Inițial pinul trebuie să se fi instalat sub mesteacăn.

DREAPTA BUZĂULUI (REGIUNEA DELUROASĂ).

În porțiunea dintre Pătârlagele și Nehoiu, pinul silvestru este doar sporadic.

Câteva exemplare se întâlnesc în partea superioară a văii Lupului. Un exemplar tânăr mai poate fi văzut la punctul numit Coasta-Trei-Izvoare, la 760 m altit. Expoziție sudică. Teren nisipos. Pădurea este constituită din fag, mesteacăn, plop tremurător; în rest răsură, cătină albă și drog, aceste trei din urmă în locurile goale. Și mai sus de acest punct, pe fața vestică a vârfului Pinacilor, la 840 m altitudine, se găsesc mai multe exemplare bătrâne, cățarate pe bancuri de gresie. Atârână în basinul văii Muscelului. Expoziție nord-vestică.

Pe creasta separatoare dintre Valea Lupului și Valea Rea, am întâlnit de asemenea, în apropiere de vârful Cremenîșului, câteva exemplare de pin în goluri de pădure, bine însoțite. Pădurea din jur este constituită din fag, plop și mesteacăn.

Mai la Nrd, în valea Cătiașului, am descoperit pin silvestru în două puncte:

¹⁾ T. Cerschi: Op. cit., pag. 11.

Primul punct este, pe malul stâng al apei, lângă cătunul Cătiaşul de Jos. Pe nişte bancuri imense de gresie, având expoziţie sudică, se află câteva exemplare de dimensiuni mari, dar strâmbe, noduroase, cepuroase, având coronamentele în formă de umbrelă. Locul este cunoscut sub numele de Piatra cu Sobele sau Piatra Cheii.

Al doilea punct se află, altitudinal, mult mai sus, anume sub vârful Cătiaşului (1.021 m), pe o creastă pietroasă care vine dela Ciuciurul Lupului până 'n creasta Cătiaşului. Locul este bine bătut de soare când trece la apus.

În rest, coasta este acoperită cu arborete rărite şi degradate de mesteacăn, ceva fag şi gorun, iar pe vâlcele anin alb.

Valea Nehoiului, în partea din spre gură unde s'a instalat omul, curge dela Vest spre Est. Pădurea este constituită din fag căruia i se adaogă spre creastă bradul şi moliftul. În basinul acestei văi se găseşte pin mai jos de vârful Cumpenele.

Se zice ¹⁾ că s'ar mai găsi şi mai în fundul văii în pădurea Eforiei Spitalelor civile din Bucureşti, la punctul numit «Lacuri», situat la gura pârâului Pampului. Neputând verifica cele spuse, dăm aceasta sub rezervă.

De asemenea, s'ar mai găsi ²⁾ în poiana Gâlmeica, la circa 1.100 m înălţime. Din această poiană porneşte spre Vest pârâul Gâlmeica care se varsă în pârâul Pâslăreţei (origina râului Nehoiul). Tot din această poiană pinul coboară şi pe faţa care atârnă în basinul râului Bonţul Mare.

Pe valea Nehoiuşului, care se varsă în Buzău în dreptul gării Nehoiuş, pinul silvestru este ceva mai bine răspândit, întâlnindu-l în câteva locuri, atât pe versantul drept al văii expus spre Nord-Est, cât şi pe cel stâng expus spre Sud.

Pe versantul nordic l-am găsit în cinci puncte: *a)* la Groapa Mare; *b)* la Groapa Salomeii; *c)* sub vârful Nehoiului; *d)* la Seciul lui Marin; *e)* la Coasta Piuei şi a Şindrilei. Pădurea de pe acest versant este compusă din fag şi ceva mesteacăn, iar spre creastă apare mult brad şi ceva molid. Terenul pe care se află instalat pinul este pietros şi uneori stâncos. Proprietatea este moşnenească divizată de prin anul 1903.

Pe versantul sudic al văii Nehoiuşului, pinul se găseşte în patru locuri:

¹⁾ După relatările d-lui Costică Dumitrescu şi ale ciobanului Neagu St. Petroiu, ambii din com. Nehoiu.

²⁾ După relatările d-lui Costică Dumitrescu din Nehoiu.

a) La punctul numit Chinaci. Altitudinea 650—800 m. Se întâlnesc aici exemplare de toate dimensiunile; abundă însă cele subțiri în jurul a 10 cm diametru la înălțimea pieptului. Arborii groși nu lipsesc, atingând până la 80 cm în diametru și uneori mai mult; sunt însă crăcănoși, strâmbi și cu vârfurile rupte. Cei tineri au trunchiurile drepte, de 8—10 m înălțime și creșteri mari, cele în înălțime atingând, 50 cm în anul 1936. Puține dintre elementele tinere prezintă vârfurile rupte. Suprafața pe care se împrăștie pinul este apreciabilă. Aici pinul fructifică și se regenerează pe cale naturală.

b) A doua grupă de pini se află situată ceva mai la vest și mai spre creastă decât primul, fiind separată de prima printr'o vâlcea. Aici pinul este amestecat cu fagul și mesteacănul. Altitudinea locului este de 750—900 m.

c) Al treilea punct se găsește și mai la Vest, într'un fel de șea, de unde încearcă să urce poiana Seciul.

d) Al patrulea punct este la Izvorul Mircei, numit și Știubeiul Puturos. Pinul aici este puțin numeros.

Spre gura văii Nehoiașului versantul sudic nu este peste tot acoperit cu pădure; o suprafață apreciabilă a fost transformată în fânețe și mai ales în pășuni, din care cauză pe fețele vâlcelor ce taie acest versant, terenul este uneori lipsit și de covorul erbaceu, fiind supus acțiunii de distrugere a apei. Acolo unde pășunatul a fost oprit, în unele din aceste vâlcele a început să se instaleze cătina albă (*Hippophaë rhamnoides* L.) și rare exemplare de răsură (*Rosa*), gheorghinar (*Craetagus*) și drog (*Cytisus*);

În felul acesta am ajuns în dreptul unde Bâsca se varsă în Buzău și de unde, înaintând spre Nord, intrăm în regiunea muntoasă.

VALEA BUZĂULUI, PARTEA MUNTOASĂ.

Pătrunzând în partea muntoasă a regiunii, Valea Buzăului se îngustează pe o distanță de vreo 2 km fiind încadrată, mai ales pe dreapta, de versanți stâncoși.

Această porțiune, pe partea ei dreaptă, este străbătută de multe văi laterale, scurte și înguste, expunând astfel soarelui versanții lor de pe partea stângă, înalți și constituiți din blocuri de gresie. Începând dela ieșirea satului Lunca Priporului (azi satul de reședință al comunei Nehoiași, unde se găsesc primăria, biserica, școala, jandarmeria, etc.) și până la punctul numit Piatra Inșelată, pinul silvestru se întinde, chiar din marginea șoselei, pe coastele și crestele văilor

laterale amintite. Pe creasta separatoare din fundul acestor mici bazine, pinul se leagă — pe de o parte — cu cel din valea Nehoiaşului, iar — pe de alta — încearcă să se apropie de basinul pârâului Bonţul Mare, care se varsă în Buzău la vreo 2,5—3 km mai la Nord de Piatra Inşelată.

Toată această regiune este proprietate moşnenească. Pădurea, care altădată aici era continuă, a fost brăcuită, așa că azi unde nu este păşune și fâneață, se găsește arborete brăcuite de fag, mesteacăn și pin.

*

Pe aceeași porțiune de 2 km în amonte de vărsarea Bâscei, Buzăul prezintă pe stânga lui un versant ceva mai prelung, cu expoziție generală vestică, având și el unele părți stâncoase.

Pe acest versant, pădurea este mai împlinită; faptul se datorește naturii proprietății care nu mai este moşnenească. Speciile ce o compun sunt: fagul, mesteacănul, bradul și molidul; cele două din urmă sunt spre creastă și pe fețele umbrite ale vâlcelor laterale. Pe poale este și ceva gorun, a cărui proporție crește pe măsură ce înaintează în susul văii spre satul Broasca, unde valea suferă o ușoară lărgire.

În această porțiune se găsește și mult pin silvestru, instalat împreună cu mesteacănul în părțile pietroase și stâncoase. În pădurea particulară Arsele, cuprinsă în această porțiune, pinul se află uneori și în arborete pure. Bine reprezentat este în basinul pârâului Arsele. Am întâlnit acolo exemplare de pin foarte frumoase și bine dezvoltate, înalte, drepte ca lumânarea, curățate de crăci pe două treimi din lungimea trunchiului. Diametrele celor mai groși pini măsoară 50 cm la înălțimea pieptului, iar înălțimile totale chiar și 30 m. Un exemplar doborât pentru a fi folosit la facerea unei punți peste Buzău, avea (partea folosibilă) 22 m lungime, 19 cm diametru la vârf, 38 cm diametru la jumătate și 54 cm diametru jos la tăetură.

*

Dela pârâul Groșetului în sus, pe stânga Buzăului, nu am mai întâlnit pin până în satul Broasca. Dela Broasca în sus el reapare.

Astfel, el se poate vedea pe botul de munte dela confluența râului Cașoca cu Buzăul, pe dreapta Cașoței, loc numit vârful Pinacilor. Este amestecat cu fagul; spre vârf este și ceva molid. Altitudinea maximă pe hartă este de 783 m. Loc bine luminat de soare în trecerea lui dela răsărit și până la apus.

Din acest loc se strecoară vreo 20—30 exemplare și în partea superioară a basinului pârâiașului Pascu, anume pe versantul lui stâng

expus spre Nord-Nord Vest. Se vede bine din șoseaua națională din dreptul pietrei chilometrice Nr. 81. În basinul acestui pârâiaș, pinul este în amestec cu fagul, mesteacănul și câțiva brazi spre creastă. Pârâul Pascului este cuprins în perimetrul pădurii Giurca, proprietatea Statului.

Tot din vârful Pinacilor, pinul silvestru trece și pe fața de munte care atârnă direct în Buzău, având o expoziție vestică. Este instalat pe niște stânci, împreună cu mult mesteacăn. În rest, fața aceasta este acoperită cu gorun. Locul cu pini de aici, este cunoscut sub numele de Malul Specșoiului. Se poate vedea bine dela kilometrul 80,500 al șoselei naționale.

Pinul pătrunde și în interiorul basinului Cașoca afluent pe stânga al Buzăului. Am văzut astfel un exemplar tânăr, de 4 m înălțime și 8 cm diametru, în marginea poienii Trestia situată la circa 4 km dela gură. Altitudinea locului este de 665 m, iar expoziția sudică. Alte câteva exemplare, tot tinere, se văd și mai înăuntru la gura pârâului Stâlpul Ciobanului (afluent al Cașoței), care marchează hotarul dintre proprietatea Statului Giurca ¹⁾ și proprietatea particulară vecină. Altitudinea locului este de 725 m, iar expoziția sudică. Și mai în fund, alte câteva exemplare se întâlnesc la gura pârâului Pruncea (alt afluent al Cașoței), la 745 m altitudine. În sfârșit, vreo două exemplare de 4 m înălțime și 8 cm diametru, se află ceva mai sus de Șipotul-Mare.

O altă stațiune de pin în cuprinsul basinului Cașoței, de unde probabil s'a împrăștiat și în locurile pomenite mai sus, se găsește în poiana Arșiței ²⁾, situată spre creasta separatoare dintre valea Cașoței și valea Giurca, imediat la Nord.

În porțiunea din pădurea proprietatea Statului, s'au făcut extracțiuni în anii 1916—18 de către armatele de ocupație.

Pe versantul drept al Cașoței, dela gură și până la poiana Trestia, pădurea este compusă din fag, cu ceva mesteacăn; bradul și molidul intră în compunerea pădurii mai mult spre creastă. Dela pârâul Stâlpul Ciobanului, bradul și molidul coboară, în amestec, până în firul apei. La gura Cașoței pătrunde puțin și gorunul.

¹⁾ Partea care atârnă în valea Cașoței.

²⁾ Această stațiune, precum și cea din vârful Pinacilor, au fost semnalate și de d-l ing. S. Pașcovișchi (Rev. Păd., 1936, pag. 262). D-sa arată că ne-am găsi în fața a două varietăți diferite de pin silvestru. La vârful Pinacilor s'ar găsi varietatea *genuina* Heer f. *gibba* Christ, iar în poiana Arșiței, varietatea *hamata* Steven.

Trecând mai la Nord în basinul râului Giurca și el afluent de stânga al Buzăului, găsim câteva exemplare tinere de pin, de 3 m înălțime și 8 cm diametru, într'o poeniță dela gura afluentului său Traivanul.

Aceste exemplare sunt provenite, fără îndoială, din sămânța adusă de păsări de pe creasta separatoare dintre basinul Giurca și cel al Tehărăului, situat imediat la Nord de aici. Pe această creastă, cunoscută sub numele de Plaiul Uscăturii, a cărui altitudine variază între 825—840 m, există mult pin silvestru de toate dimensiunile. Aici pinul se întinde pe o lungime de 500—600 m. Cei mai groși ating 40 cm în diametru și înălțimi de 16—18 m. Creșterile în grosime din ultimii 10 ani ale acestora, au în general 2 mm; ale celor subțiri ajung până la 5—6 mm. Cea mai mare parte din ei au forme drepte, cu coronamentele începând dela două treimi din înălțime. Ritidomul este bine colorat în roșu pe toată lungimea arborilor și chiar pe crăcile cele mai groase. Sunt și pini cu trunchiuri strâmbe și vârfuri rupte, dar puțini ca număr în comparație cu cei frumoși și întregi. Fructifică abundent și se regenerează ușor pe cale naturală. Este invadant în fânețele create de moșneni imediat la Sud de acest plaiu, unde pinul constituie frumoase și dese arborete pure. Formația geologică a Plaiului Uscăturii este gresia. Pe fața nordică a crestei (Plaiului Uscăturii), care atârnă în valea Tehărăului, pinul se întinde foarte puțin. Acest versant este acoperit de o pădure deasă formată din fag având un bogat subetaj de brad.

Înaintând și mai spre Nord, aflăm pinul silvestru pe bancurile imense de gresie de pe înalta creastă din dreapta văii Tehărăului, cunoscută sub numele de Pietrele Tehărăului. Ele sunt expuse spre Sud. Încă din șoseaua națională se văd câteva exemplare pipernicite cățarate pe stânci care aici nu ating altitudinea cea mai mare. Cele mai multe exemplare se găsesc însă mai în interiorul văii spre vârful crestei. În rest, pădurea este formată din fag, mesteacăn, cu ceva molid și brad.

Dela Piatra Tehărăului, mai spre Nord, pe stânga Buzăului, n'am mai întâlnit pin silvestru.

*

Pe partea dreaptă a Buzăului, întreruperea în distribuția pinului silvestru este și mai mare decât pe stânga. Astfel, dela Piatra Înșelată nu-l mai găsim până la gura râului Siriu, afluent pe dreapta al Buzăului. Această distanță, măsurată pe șosea, este de 7 km.

La gura râului Siriu, pinul reappare pe vârful Șoimului (1.115 m altitudine maximă). Aici el este în amestec cu fagul, mesteacănul, carpenul, plopul tremurător, bradul, molidul (puțin) și chiar cu

gorunul (pe fața sudică ce atârnă spre valea Sîriului). În plus, se mai adaogă: alunul, jugastrul, salcia căprească, paltinul, sorbul pășăresc, ulmul de munte, sângerul și măcieșul. Pinul este cantonat aici pe fețele nordice, urcând până la creasta a două muchi. Se găsește în amestec intim cu speciile citate. Atinge 20 m înălțime și 32 cm diametru la înălțimea pieptului. Are forme drepte, pline, elagate, fără cepuri pe cel puțin 10 m lungime de trunchi. Coronamentul este redus, rar și crăci scurte. Fructificație slabă; conuri mărunte. Creșterile în grosime sunt mici, depășind foarte rar 1 m. Exemplarele cele mai groase au mai mult de 60 de ani. Coaja pinilor este roșie frumoasă; ritidomul format pe 3—4 m din lungimea trunchiului. Solul este format pe gresie. Din pătura erbacee nu lipsește afinișul (*Vaccinium myrtillus* L. și *V. vitis idaea* L.).

Mai la Nord de vârful Șoimului, se mai găsește pin pe niște stânci de gresie situate cam la jumătatea feței sudice a Pietrii Zăpezii cunoscută și sub numele de Piatra Neagră.

Se întâlnesc apoi câteva exemplare subțiri și de talie mică, pe stâncile de gresie din spatele instalațiilor de băi dela Sîriu, la o altitudine de circa 500 m. În dreptul acestor băi, pe șoseaua națională, este piatra chilometrică Nr. 85. Pădurea din jur este constituită din fag și brad, acesta din urmă coborînd până în vale.

Mai la Nord de băile Sîriu nu am mai găsit pin pe partea dreaptă a Buzăului.

Se poate spune deci că, atât pe dreapta, cât și pe stînga Buzăului, pinul se oprește cam în același loc.

*

Un fapt de o deosebită importanță îl prezintă existența în mod natural a pinului silvestru cu mult mai la Vest de linia văii Buzăului, pe creasta principală a munților.

Astfel, îi găsim chiar în marginea golului Sîriu, la locul cunoscut sub numele de Fețele Mălăiei, la 1.230—1.250 m altitudine. Pe un pisc orientat spre V.-S.V. pinul este instalat pe o suprafață de aproximativ un ha, în amestec intim cu molidul. Există aici exemplare de toate mărimile; cele mai în vârstă ating 40—45 cm în diametru la 1,30 m dela sol și înălțimi totale până la 20 m. Molidul, cu care se amestecă, nu depășește dimensiunile pinului. Un exemplar de pin doborât anume, în vârstă de 55 ani, a măsurat în diametru 38 cm la 25 cm dela sol; 28 cm la 4 m; 20 cm la 10 m; 11 cm la 14 m. Înălțimea totală a fost de 18 m. Coronamentul acestuia începea dela 8 m dela sol, diametrul

lui în acel punct fiind de 22 cm. Coronamentul era asimetric, fiind lipsit complet de crăci în partea din spre N-NE, fapt care s'a putut observa la cea mai mare parte din pinii în vârstă. Exemplarul era perfect drept, elagat, cu cepuri subțiri pe o lungime de 5 m dela sol. Până la vârsta de 15 ani a avut creșteri în grosime care au atins și 8 mm; după aceea au început să scadă până la 2,5 mm. Densitatea lemnului dintr'o rondea tăiată în partea de jos, a fost (începând dela exterior spre interior) de 0,49; 0,43; 0,37. Foarte rășinos, ceea ce am putut observa la mai toți pinii din acest loc.

Privit în general, pinul dela Fețele Mălăei prezintă trunchiuri drepte și pline. Puțini sunt strâmbi sau ruți. Fructifică; conurile sunt mici, măsurând maximum 3,5 cm lungime. Se regenerează pe cale naturală în locurile goale. Solul este format pe gresie. Din puțină vegetație erbacee face parte și afinișul (*Vaccinium myrtillus* L. și *V. vitis idaea* L.). Proprietatea pădurii din care face parte acest arboret, este a moșnenilor din comuna Chiojd.

*

În afară de stațiunea de pin dela Fețele Mălăei, am mai găsit două exemplare mici și închircite de pin (de maximum 1 m înălțime) în golul muntelui Tătarul-Mic, pe fața lui care are scurgerea în Buzăul transilvănean.

În sfârșit, am mai întâlnit un exemplar, tot așa de mic, în golul muntelui Tătarul-Mare (1.481 m altit.) la origina golului spre Bocârna (Tabla-Buții). Tătarul-Mare nu mai aparține însă de județul Buzău, ci de județul Prahova.

IV. BÂSCA CHIOJDULUI.

La apus de bazinele micilor afluenți de pe dreapta ai Buzăului de pe parcursul cuprins între satul Broasca (com. Siriu) și Cislău, se află basinel râului Bâsca Chiojdului. Izvorăște din creasta de munți care pornește dela Tabla-Buții, spre Sud (spre Măneci) și curge pe cea mai mare parte din lungimea ei în direcția Nord-Sud, paralel și lângă hotarul de apus al jud. Buzău. În treimea ei inferioară o cotește spre Est ca să se reverse în Buzău, lângă comuna Cislău.

Sub rezerva verificării, ni s'a semnalat ¹⁾, că în cuprinsul basinului acestui râu s'ar găsi două puncte cu pin silvestru. Primul ar fi pe culmea

¹⁾ După relatările brigad. silvic. N. I. Dumitru, dela brigada Nehoiași a ocolului de regim silvic Buzău.

Brădetului situată la hotarul cu județul Prahova. Aparține de teritoriul comunei Chiojd. Cel de-al doilea loc ar fi ceva mai la Sud-Est de primul, anume în apropiere de satul Corbul, situat pe valea Bâscei Chiojdului. Despre aceste două stațiuni face mențiune și d-l ing. T. Cerschi în lucrarea sa ¹⁾. S'ar putea însă întâmpla ca D-sa să dețină informația din aceeași sursă ca și noi.

*

Stațiunile de pe Tătarul, Fețele Mălăiei și cele din basinul Bâscei-Chiojdului, sunt deci cele mai vestice din cuprinsul județului Buzău.

Se pare că trecând limitele jud. Buzău, spre apus în Prahova, cu excepția Tătarului-Mare și aceea din dosul muntelui Babeșul dela origina văii Teleajenului unde de asemenea se găsește la 1.550 m altit. un exemplar mic de 1,50 m înălțime, — aria de răspândire naturală a pinului silvestru se întrerupe pentru ca să reapară — când este vorba de versantul meridional al Carpaților de miază-zi —, tocmai în Piatra Craiului, Valea Argeșului și apoi în masivul munților Coziei.

INCHEIERE

Față cu cele de mai sus, credem că putem face constatarea că în județul Buzău pinul silvestru este mult mai răspândit și anume în regiunea deluroasă și muntoasă.

Longitudinal aria sa se întinde din hotarul cu județul Prahova (23°43' longitudine estică) până în hotarul cu R.-Sărat (24°20' longitudine estică).

Latitudinal, nu coboară sub o linie care ar trece prin comunele: Pătârlagele (45°25' latitudine nordică), Pinul, Brăești (45°26' latitudine nordică), Lopătari, M-rea Găvanul-satul Plavăț (45°32' latitudine nordică); în partea de sus îl aflăm până pe creasta principală a munților: Tătarul Mare (45°29' latitudine nordică); Tătarul Mic, Cașoca Mică, Penteleu-Lacul Roșu (45°37' latitudine nordică). Vedem deci că limita de jos a ariei de răspândire urcă pe măsură ce înaintăm spre Est; se ține deci de curbura Carpaților. Lățimea cea mai mare o prezintă în partea de Vest; între Pătârlagele (punctul cel mai de jos) și Băile Siriu (cel mai de sus) este o distanță — măsurată de-a lungul râului Buzău — de 30 km. Prezența văii Buzăului, în partea de Vest a ariei de răspândire a pinului, vale orientată aci în direcția Nord-Sud, ne dă, credem și explicația.

¹⁾ T. Cerschi: Op. cit., pag. 10.

Altitudinal, pinul apare în partea de jos la 470 m altitudine, la Trestioara-Ruginoasa (pe versant Nord-Vest) și la 550 m în pădurea Pinul (pe versant sudic). Pe versanții nordici, în pădurea Pinul, pinul silvestru apare la 600 m altitudine. Diferența de latitudine dintre cele două puncte ar fi deci compensată de expoziție: pădurea Trestioara Ruginoasa se află la $45^{\circ}20'$ latitudine nordică în timp ce pădurea Pinul este la $45^{\circ}26'$ latitudine nordică. Altitudinea maximă pe care o atinge este: pe Tătarul Mare 1.481 m, Fețele Mălăei 1.250 m, Cașoca Mică circa 1.300 m, vârful Dracului 1.227 m, Penteleu 1.775 m—1.650 m.

În cuprinsul acestei mari zone de răspândire, se poate totuși distinge trei linii (centre) principale: Valea Buzăului, Valea Bâscei și bazinele văilor afluate Buzăului, care iau naștere din dealurile înalte dela Sud de Valea Bâscei. Orientată Est-Vest, Valea Bâscei a oferit pinului silvestru versantul său drept bătut în plin de soare. Bazinele dela Sud, văzute în ansamblu, prezintă aceeași situație. Valea Buzăului, la rândul-i, a îngăduit pătrunderea în lung și dela Vest a luminii și căldurii soarelui, pinul plasându-se în felul acesta, pe fețele vestice ale versanților principali ai văii, sau pe cele sudice ale văilor sale afluate; pe porțiunea cuprinsă în zona de răspândire a pinului, văile acestea sunt perpendiculare pe linia Buzăului.

În plus, aceste văi și bazine au mai prezentat și avantajul de a oferi pinului adăpost împotriva vânturilor dominante.

În ce privește expozițiile pe care îl aflăm, cea sudică este preponderentă. De-a-lungul văii Bâscei, așa cum am mai arătat, îl aflăm adesea pe versanți sudici. De reținut că deși îl aflăm și pe versantul stâng al Bâscei, care are o expoziție generală nordică, stațiunile cu pin de pe acest versant sunt astfel situate încât primesc lumina soarelui ori dela Sud, ori dela Vest. Nu trebuie scăpat din vedere, că pinul silvestru se găsește în cuprinsul ariei sale de răspândire și pe expoziții nordice; acestea predomină în basinul râului Sărățelul-Pârscov. Este un fapt, care, adăogat la vigoarea de creștere și la ușurința cu care se regenerează aci, pinul fiind invadant, — ne face să credem că regiunea Goidești-Brăești prezintă un optimum de vegetație al pinului pentru jud. Buzău. Acest optimum ar corespunde aici unei zone cuprinsă între 600—1.000 m altitudine.

În sfârșit, se cade să mai menționăm că terenurile pe care se găsește pinul silvestru, sunt de natură silicioasă. Pe acestea îl aflăm, mai ales în locuri uscate și sărace, sau chiar pe pietrișuri și stânci de gresie.

Expoziția generală a văilor, adăpostul, constituția geologică a terenurilor, au înlesnit deci pinului silvestru condițiuni staționale favorabile, ca să poată vegeta în bune condiții și să reziste în lupta inegală pe care a încercat-o și o dă cu speciile de umbră (fagul și molidul).

Prezența actuală a pinului sub formă de numeroase insule împrăștiate și înecate în masa păduroasă, în care dominante sunt alte specii, se datorește faptului că în evoluția naturală a pădurilor din Carpații noștri, pinul silvestru, ca specie de lumină, a fost adesea învins în luptă și înlocuit de alte specii cu temperament de umbră, ca fagul și molidul. S'a menținut doar pe pantele sudice, uscate și sărace, precum și pe stâncării. Aceasta ne dovedește frugalitatea lui, datorită căreia a rezistat acolo și a întâmpinat cu succes concurența mică a celorlalte specii mai pretențioase, care în condițiunile arătate, nu au putut rezista și deci nu au putut să-i ia locul.

Pinul silvestru din Buzău, ca și cel din Moldova ¹⁾, pare a face parte dintr'o rasă bună, care prezintă trunchiuri drepte, înalte, pline, curățate de crăci, cu coronament redus, acele de conformație xerofită, rezistent la un oarecare grad de umbrire care îl face apt de a se regenera pe cale naturală și de a forma arborete pure.

Fiind o specie frugală și robustă, cu o creștere repede și susținută, pinul silvestru este indicat a fi întrebuițat la împădurirea terenurilor sărace sau degradate de ape, de care avem azi destule în cuprinsul zonei sale naturale de răspândire.

LA DISTRIBUTION NATURELLE DU PIN SYLVESTRE DANS LE DÉPARTEMENT DE BUZĂU

NATÜRLICHE VERBREITUNG DER KIEFER IM BEZ. BUZĂU

Dans la flore de la Roumanie, le pin sylvestre est une espèce indigène. Mais la proportion dont il prend part est bien réduite, si on le compare aux chênes, au hêtre et à l'épicéa. On le trouve surtout dans la partie extérieure des Carpathes, à savoir, dans la région des collines et des petites montagnes.

Le département de Buzău (appartenant à la Valachie) est une des contrées où le pin se trouve bien répandu, en le rencontrant souvent en peuplements purs.

En longitude, son aire s'étend des confins du département Prahova (23°43' longitude Est) jusqu'aux confins du dép. R.-Sărat (24°20' longitude Est).

¹⁾ a) D. A. S b u r l a n: Op. cit., pag. 147.

b) Dr. K o n r a d R u b n e r: Die pflanzengeographischen Grundlagen des Waldbaus; Neudamm, 1925.

En latitude, il ne descend point sous une ligne qui passerait par les communes: Pătârlagele (45°25' latitude septentrionale), Pinul, Brăești (45°26' latitude septentrionale); dans la partie supérieure, il s'étend jusque sur la crête principale des montagnes en le trouvant sur les sommets de Tătarul-Mare (45°29' latitude septentrionale), Tătarul-Mic, Cașoca-Mică, Lacul Roșu, Penteleu (45°37' latitude Nord). On voit que la limite inférieure de son aire de distribution monte à mesure que nous avançons vers l'Est; elle se tient donc de la courbure des Carpathes. La plus grande largeur de cette aire se trouve du côté Ouest; entre Pătârlagele (le point le plus méridional) et Băile Sîriu (le point le plus septentrional) il y a une distance — mesurée le long de la rivière Buzău — de 30 km. C'est la présence de la vallée du Buzău du côté d'Ouest de l'aire de distribution du pin — vallée orientée ici en direction Nord-Sud — qui, à notre avis, justifie cette largeur.

En altitude, le pin apparaît dans la partie inférieure à 470 m d'altitude à Trestioara-Ruginoasa (sur un versant Nord-Ouest) et à 550 m dans la forêt Pinul (sur un versant Sud). Sur les versants septentrionaux de la forêt Pinul, le pin sylvestre apparaît à l'altitude de 600 m. La différence de latitude entre les deux points serait donc compensée par l'exposition: la forêt Trestioara-Ruginoasa se trouve à 45°20' latitude Nord, tandis que la forêt Pinul est à 45°26' latitude Nord. Le maximum d'altitude qu'il atteint se trouve sur le sommet du Tătarul-Mare (1481 m), à Fețețe Mălăci (1250 m) et sur le sommet du Penteleu (1775 m).

A l'intérieur de cette grande zone de distribution, on peut toutefois distinguer trois lignes (centres) principales:

- a) La vallée de la rivière Bâsca;
- b) La vallée de la rivière Buzău;
- c) Les bassins des vallées affluentes du Buzău qui prennent origine de hautes collines situées au Sud du bassin de la Bâsca.

Dirigée de l'Est vers l'Ouest, la vallée de la Bâsca a offert au pin sylvestre son versant droit (l'adret) frappé en plein par le soleil.

Les bassins du Sud, considérés par l'ensemble, présentent la même situation.

Enfin, la vallée du Buzău, à son tour, a permis la pénétration en long et de l'Ouest, de la lumière et de la chaleur solaire, le pin se plaçant de cette façon sur les faces occidentales des versants principaux de la vallée, ou bien sur celles méridionales de ses nombreux petits affluents qui, sur la portion du Buzău comprise dans la zone du pin sylvestre, se dirigent perpendiculairement sur la vallée de Buzău.

Au surplus, ces trois lignes (centres) principales de distribution ont présenté encore l'avantage d'avoir offert au pin sylvestre un abri contre les vents dominants.

En ce qui concerne les expositions sur les quelles nous le trouvons, celle du Sud (l'adret) est prépondérante. Le long de la vallée de la Bâsca, ainsi que je l'ai déjà mentionné, nous le trouvons souvent sur les versants méridionaux. A retenir, bien que nous le trouvons aussi sur le versant gauche (l'ubac) de la Bâsca, qui a une orientation générale Nord, les stations du pin sylvestre, situées sur ce versant, sont toutefois ainsi placées qu'elles reçoivent de la lumière solaire soit par le Sud, soit par l'Ouest. Puis, il ne faut pas perdre de vue, que le pin sylvestre se trouve, à l'intérieur de sa zone de distribution, même sur des versants septentrionaux; ceux-ci prédominent dans le bassin de la rivière Sărățelul-Pârseov. C'est un fait qui ajouté à la vigueur de croissance et à la facilité dont il se régénère dans ce bassin — le

pin sylvestre étant envahissant — nous fait croire que dans le département de Buzău, la région Goidești-Brăești présente un optimum de végétation pour le pin sylvestre. Cet optimum correspondrait ici à une zone comprise entre 600—1.000 m d'altitude.

Enfin, il convient encore de mentionner que les terrains sur les quels se trouve le pin sylvestre sont de nature silicieuse. Sur ceux-ci, nous le découvrons notamment dans les endroits secs et pauvres, ou même sur des graviers et rochers de grès.

L'exposition générale des vallées, l'abri et la constitution géologique des terrains ont facilité donc au pin sylvestre des conditions stationales favorables, pour qu'il puisse végéter dans de bonnes conditions et résister dans la lutte inégale qu'il a supporté et qu'il livre encore contre les espèces à tempérament d'ombre (le hêtre et l'épicéa).

La présence actuelle du pin sous forme de nombreuses îles éparpillées et noyées dans la grande masse des forêts, dans la quelle d'autres espèces sont dominantes doit être attribuée à l'évolution naturelle des forêts des Carpathes; le pin sylvestre, comme espèce de lumière, a été souvent vaincu dans la lutte et remplacé par d'autres espèces à tempérament d'ombre comme le hêtre et l'épicéa. Aussi il s'est maintenu seulement sur les pentes méridionales, sèches et pauvres, de même que sur des rochers. Ceci nous prouve sa frugalité, dûe à la quelle il a résisté ici et a fait face avec succès à la petite concurrence des autres espèces plus exigeantes, qui dans les conditions montrées, n'ont pas pu résister et donc n'ont pas pu lui prendre la place.

Le pin sylvestre de Buzău, de même que celui de la Moldavie, paraît faire part d'une race supérieure qui présente le fût droit, haut, plein, élagué, à cime réduite, les aiguilles de conformation xérophite, capable de supporter un certain degré d'ombre, ce qui le rend apte de se régénérer par voie naturelle et de former des peuplements purs.

Étant une espèce frugale et robuste, à croissance rapide et soutenue, le pin sylvestre est indiqué d'être employé au reboisement des terrains pauvres et dégradés par l'eau dont nous possédons aujourd'hui assez, à l'intérieure de sa zone naturelle de distribution.

